

МАУП

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ
Придунайська філія

Кафедра суспільно-наукових дисциплін

Затверджую
Директор ПФ ПраТ «ВНЗ
«МАУП» ПРИДУНАЙСЬКА
ФІЛІЯ

проф. Гумецьникова Т.Р.
«14» вересня 2023 р.

Схвалено на засіданні кафедри
суспільно-наукових дисциплін
Протокол № 1 від 04 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри ОН
к.іст.н., доцент Дорошева А.О.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК4 Безпека життєдіяльності

спеціальності:	081 «Право (шифр і назва спеціальності)
освітнього рівня:	Бакалавр (назва освітнього рівня)
освітньої програми:	081 «Право» (шифр і назва освітньої програми)

Ізмаїл 2023

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Рященко Оксана Іванівна, викладач кафедри суспільно-наукових дисциплін.

Викладач:

Рященко Оксана Іванівна, викладач кафедри суспільно-наукових дисциплін.

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри суспільно-наукових дисциплін
Протокол № 1 від 04 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри, к.іст.н, доцент ОМ Дорошева А.О.
(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми 081 «Право» 12 вересня 2023 р.

Керівник (гарант) освітньої програми Федосєєв П.М. к.ю.н., доцент Федосєєв П.М.
(підпис)

Силябус перевірено «12» вересня 2023 р.

Заступник директора Ліганенко І.В.
(підпис)

Пролонговано:

- на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

- на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

- на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

- на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Придунайська філія
Кафедра суспільно-наукових дисциплін

Назва дисципліни	<u>Безпека життєдіяльності</u>
Викладач (-і)	Рященко Оксана Іванівна
Портфоліо викладача (-ів)	--
Контактний тел.	--
E-mail:	maup06@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	Графік консультацій: – друга, четверта середа місяця – 15.00 - 17.00

1. Коротка анотація до дисципліни «Безпека життєдіяльності»

Дисципліна «Безпека життєдіяльності» є обов'язковим освітнім компонентом з спеціальності 081 Право. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання про основні принципи і способи забезпечення життєдіяльності, небезпечні та шкідливі фактори середовища проживання, визначення причин та можливих наслідків небезпек, визначення рівня безпеки системи «людина-життєве середовище», моделювання умов виникнення небезпечних ситуацій, оцінку рівня небезпеки.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» полягає у набутті здобувачем вищої освіти компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у здобувачів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Основні завдання: опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

3. Формат курсу - очний (*offline*) та/або дистанційний (*online*)

4. Програмні результати навчання (інтегральна, загальні та спеціальні (фахові) компетентності)

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
Загальні компетентності / Soft-skills (ЗК) :	

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
ЗК9. Здатність працювати в команді.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм

Результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (РН):

РН1 Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН17 Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності»		
Курс	1	1
Семестр	1-й	1-й
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні години:	26 лекційних та 20 семінарських (практичних) годин	8 лекційних та 8 семінарських (практичних) годин
Модульний контроль	1 модульна контрольна робота	-
Самостійна робота Індивідуальне науково-дослідне завдання	44 години	74 години
Форма семестрового контролю	Іспит	Іспит

6. Статус дисципліни: цикл загальної підготовки, обов'язкова дисципліна

7. Пререквізити базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>
2. Сервіс для пошуку наукових джерел GoogleScholar. Електронний режим доступу: <https://scholar.google.com.ua>
3. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>
4. Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран

9. Політика курсу.

Здобувач дотримується правил академічної доброчесності відповідно до «Положення щодо впровадження системи академічної доброчесності» в Придунайській філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП», ухваленого рішенням Вченої ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол № 7 від 27.08.2020 р.) та «Положення щодо впровадження системи забезпечення академічної

добросовісності кафедри права Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол засідання кафедри права від 30.06.2020 р., ухвалено рішенням Вченої Ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» від 27.08.2020 р.).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;
- опрацювання теоретичного матеріалу та практичних завдань, які надані в курсі «Безпека життєдіяльності» на платформі Google Classroom (код класу надається викладачем на першому занятті).

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів, а також при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи здобувач виконує самостійно, з обов'язковим посиланням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на наявність плагіату.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам освіти з навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності», є сумою балів за виконання семінарських (практичних) завдань та за самостійну роботу, індивідуально-дослідні завдання з врахуванням балів, отриманих під час екзамену.

Здобувач вищої освіти, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

**10. Схема курсу
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

НАЗВИ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ І ТЕМ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
л		п	с.р	л		п	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи, що формують систему знань дисципліни безпека життєдіяльності. Діяльність людини, як джерело небезпек, що діють в середовищі людини								
Тема 1. Загальні положення. Теоретичні основи БЖ.	5	2	1	2	5			5
Тема 2. Зміст основних елементів, що формують систему знань дисципліни.	5	-	1	4	5		1	4
Тема 3. Стан людини та середовища, де реалізується її діяльність.	6	2	2	2	5		1	4
Тема 4. Передумови, що створюють напрямки захисту людини.	4	2	-	2	5			5

Тема 5. Вплив небезпечних факторів на людину.	5	2	-	3	6	2		4
Тема 6. Природні небезпеки.	5	1	2	2	5	1		4
Тема 7. Техногенні небезпеки.	5	1	2	2	5	1		4
Тема 8. Соціальні та політичні небезпеки.	5	1	2	2	5		1	4
Тема 9. Комбіновані небезпеки.	3	1	-	2	5		1	4
Тема 10. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі	5	2	-	3	5			5
Разом за змістовим модулем 1	48	14	10	24	51	4	4	43
Змістовий модуль 2. Безпека життєдіяльності людини. Людина як суб'єкт управління безпекою життєдіяльності (СУБЖ)								
Тема 11. Система захисту людини в середовищі підприємств та установ.	6	2	2	2	5		1	4
Тема 12. Система захисту людини в надзвичайних ситуаціях.	6	2	2	2	5		1	4
Тема 13. Надання першої долікарської допомоги.	6	2	2	2	7	2		5
Тема 14. Загальні положення СУБЖ.	4	-	-	4	5		1	4
Тема 15. Система правового забезпечення БЖ.	6	2	-	4	5		1	4
Тема 16. Державна система управління БЖ.	6	2	-	4	5			5
Тема 17. Система управління БЖ в галузі права.	6	2	2	2	7	2		5
МКР №1 (для денної форми навчання)	2	-	2					
Разом за змістовим модулем 2	42	12	10	20	39	4	4	31
Усього годин	90	26	20	44	90	8	8	74

11. Форми і методи навчання

Основними формами занять із навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» є лекції, семінарські заняття та самостійна робота здобувачів вищої освіти. Під час викладання дисципліни використовуються такі методи навчання: лекції-бесіди, лекції-візуалізації, лекція-консультація.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обміркувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формувати та обґрунтовувати власну позицію, висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

Лекція-консультація є поєднанням викладу нової навчальної інформації лектором з постановкою запитань. Лектор консультує студентів у ході лекційного викладу, що сприяє кращому засвоєнню ними навчального матеріалу. Вона може проводитись за різними сценаріями: запитання – відповіді; запитання – відповіді – дискусії.

При проведенні **семінарських занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опонуванням, групові проекти та кейс-завдання.

Здобувачі освіти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в

тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально.

Програмою курсу також передбачено **індивідуальні завдання**.

12. Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>)

Результати поточних досягнень студента (РПД)

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	3-й семестр	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	13	13
Відвідування семінарських занять	1	10	10
Робота на семінарському занятті	10	9	90
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ (науковий реферат, презентація, доповідь на конференції)	10	2	30
Разом		-	218
Максимальна кількість балів – 218 бали			
Розрахунок: $218: 100 = 2,18$			
Студент набрав X балів; розрахунок: $X: 2,18 =$ загальна кількість балів.			

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота включає написання доповідей за завданою тематикою, рефератів, складання тематичних таблиць, схем, робота з дефініціями, опрацювання нормативних документів з охорони життєдіяльності, написання аналітичних звітів, проходження тестування, опрацювання окремих питань тем семінарських занять.

Критерії оцінювання:

Максимальна кількість балів за 1 виконане завдання – 5 балів, з них:

- точність вирішення завдання – 1 бал.
- повнота вирішення завдання – 2 бали.
- ступінь обґрунтованості відповіді – 2 бали.

Індивідуальні завдання: індивідуальне науково-дослідне завдання (написання рефератів, підготовка презентацій, виступ на конференції з підготовкою тез доповідей та презентацій – для студентів денної форми навчання).

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- повнота розкриття теми, дотримання базових норм та принципів наукового пошуку – 2 бали;
- якість інформації – 3 бали;

- самостійність, креативність, для доповідей на конференцію, наукових рефератів та презентацій –5 балів.

Максимальна кількість балів за один вид індивідуального завдання - 10 балів

Виконання індивідуальних самостійних завдань передбачають можливість навчання з дисципліни на освітніх платформах, у форматі онлайн курсів, що дозволяє вдосконалити навички, покращити рівень знань та підвищити мотивацію для саморозвитку. Здобувачу пропонується самостійно обрати тематику онлайн курсу із переліку запропонованих. Зареєструватися на безкоштовній онлайн платформі за посиланнями <https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>, <https://www.ed-era.com/courses/>, пройти модуль курсу за власним вибором. Після успішного проходження курсу треба завантажити сертифікат про успішно проходження курсу. Після отримання сертифікату здобувач має можливість отримати додаткові 15 балів до свого рейтингу з навчальної дисципліни. Перелік курсів:

1. Як працює охорона здоров'я.
2. Стратегічна інформація в сфері громадського здоров'я.
3. Медична допомога.

14. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань за визначеними темами проводиться письмово у формі відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань, виконання тестів, тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань є:

№ п/п	критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі письмової відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	15 балів
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань, тощо. Або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	10 балів
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» проводиться у формі іспиту, який оцінюється максимально у 100 балів. Форма проведення екзамену, зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), вагомість співвідношення видів оцінювання визначаються кафедрою права.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА по дисципліні = це середнє арифметичне між результатами поточних досягнень (РПД) за 1-й семестр та результатами підсумкового контролю (екзамену) (РПК).

Обраховується по формулі:

(РПД 1 семестр + РПК) : 2,18 = загальна оцінка

Наприклад:

- за 1-й семестр студент набрав 180 балів ($180:2,18 = 83$ бали);
- за відповідь на екзамені студент одержав 78 балів.

Підсумок: $(83+78) : 2 = 80$ балів (бал, який проставляється в залікову книжку студента, у перерахунку на традиційну оцінку це «добре» (С).

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття. Здобувачу, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість протягом двох тижнів у дні консультацій викладача.

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі здобувачів освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- опрацювання теоретичного матеріалу та вирішення практичних завдань за допомогою платформи Google Classroom.

Здобувач допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені силябусом навчальної дисципліни та відвідав всі аудиторні заняття, які передбачені розкладом.

Система ліквідації академічної заборгованостей має такий зміст:

- здобувач, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 35 до 59 балів, після належної підготовки має право повторного складання екзамену;
- здобувач, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 34 балів тобто менше 50% кількості балів, достатніх для отримання задовільної оцінки, зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням екзамену.

16. Питання до іспиту з дисципліни «Безпека життєдіяльності»

1. Актуальність вивчення проблем безпеки життєдіяльності (БЖД).

2. Предмет, мета, завдання, структура й міжпредметні зв'язки курсу «Безпека життєдіяльності та цивільний захист».
3. Поняття небезпечні фактори й шкідливі фактори. Потенційна безпека. Основна аксіома БЖД.
4. Поняття «безпека», класифікація безпеки.
5. Абіотичні безпеки: землетруси, повені, зсуви, селеві потоки, бурі, урагани, снігові заноси, пожежі лісів, торфу, полів і населених пунктів.
6. Алкоголізм, проблема підліткового алкоголізму в Україні та світі.
7. Біотичні безпеки: отруйні представники флори та фауни.
8. Взаємозв'язок між станом біосфери та здоров'ям людини.
9. Види психічного впливу на людину і захист від них.
10. Дотримання режиму роботи та відпочинку.
11. Екологічні безпеки: хімічне забруднення атмосфери та гідросфери.
12. Екологія міст.
13. Життєдіяльність людини, принципи і проблеми її забезпечення.
14. Загальний і груповий ризик.
15. Загальні відомості про природні безпеки, їх види та класифікації.
16. Загальні поняття про соціальні безпеки, їх види та класифікації.
17. Загальні поняття про техногенні безпеки, їх види та класифікації.
18. Загальні принципи здорового харчування.
19. Здоровий спосіб життя необхідна умова безпеки життєдіяльності.
20. Здоровий спосіб життя і його складові.
21. Категорії серйозності і рівні ймовірності безпеки.
22. Концепція прийнятності ризику.
23. Людський фактор безпеки життєдіяльності.
24. Насильство над дітьми.
25. Безпеки та їх класифікація.
26. Безпеки, пов'язані із аваріями на системах життєзабезпечення та очисних спорудах.
27. Безпеки, пов'язані із транспортними аваріями, пожежами, вибухами, аваріями з викидом сильнодіючих отруйних і радіоактивних речовин, раптовим руйнуванням будівель та споруд, гідродинамічними аваріями.
28. Безпечні та особливо небезпечні захворювання людини.
29. Необхідність занять спортом та фізичною культурою.
30. Об'єкт, предмет, мета і завдання безпеки життєдіяльності.
31. Особливо небезпечні хвороби тварин і рослин.
32. Особливості перебігу інфекційних захворювань у дітей та осіб похилого віку.
33. Паразитарні інвазії.
34. Поняття безпеки та безпеки.
35. Поняття про життєдіяльність.
36. Поняття про небезпечний техногенний об'єкт, аварію і катастрофу.
37. Поняття про одночасну дію несприятливих чинників навколишнього середовища.
38. Поняття про організовану злочинність.
39. Поняття ризику.
40. Постійні і випадкові безпеки.
41. Правові аспекти захисту та самозахисту від соціально небезпечних дій.
42. Правові основи безпеки життєдіяльності.
43. Принципи забезпечення життєдіяльності людини.
44. Проблеми життєдіяльності, які виникають в нормальних умовах середовища проживання і при надзвичайних ситуаціях.
45. Проігнорований, прийнятий, гранично допустимий і надмірний ризик.
46. Профілактичне щеплення -- його роль у формуванні індивідуального та колективного імунітету.

47. Психологічні основи забезпечення безпеки людини. Фактори зниження життєдіяльності.
48. Сексуальні насильства.
49. Соціальні небезпеки, пов'язані з вживанням та розповсюдженням психоактивних та наркотичних речовин.
50. Соціальні небезпеки, пов'язані з поширенням захворювань, що передаються статевим шляхом.
51. Соціальні та демографічні характеристики формування здорового способу життя.
52. Способи запобігання психологічним стресам.
53. Фізіологічні фактори забезпечення безпеки людини.
54. Шляхи підвищення життєдіяльності і особистої безпеки людини.
55. Визначення понять і термінів: «астма», «приступ стенокардії», «гіпертонія».
56. Анатомо-фізіологічні особливості дихальної, серцево-судинної, ендокринної систем (короткі відомості).
57. Загрозливі для життя ознаки збоку дихальної, серцево-судинної, ендокринної і нервової систем.
58. Алгоритм надання долікарської допомоги при ознаках критичних для життя станів.
59. Гострому серцевому болю (стенокардія).
60. Непритомність, низький артеріальний тиск крові (гостра судинна недостатність).
61. Раптовому підвищенню артеріального тиску крові (гіпертонічний криз).
62. Гострому порушенню дихання (гостра дихальна недостатність).
63. Задишка, ядуха (приступ бронхіальної астми, бронхоспазм).
64. Класифікація коматозних станів, їх загальні ознаки.
65. Принципи долікарської допомоги при комах. Алгоритм надання долікарської допомоги при діабетичній і гіпоглікемічній комах.
66. Небезпечні фактори природного і соціального середовищ, які створюють екстремальну ситуацію, їх класифікація.
67. Небезпека для людини від дії підвищених і знижених рівнів фізичних метеорологічних факторів природного середовища: температури, вологості, тиску та швидкості руху повітря, сонячної радіації, природного струму.
68. Ознаки охолодження, відмороження, теплового удару, ураження блискавкою, алгоритми захисту, долікарської допомоги.
69. Небезпека контакту з тваринами, комахами та зміями. Ознаки отруєння отрутою гадюки, алгоритм долікарської допомоги.
70. Тероризм, як суспільно-соціальна небезпека. Види сучасного тероризму: ядерний, технологічний, сільськогосподарський, біологічний, інформаційний, електромагнітний.
71. Поведінка людини під час терористичного акту.
72. Особиста кримінологічна небезпека, її основні злочини (зазіхання на особисте майно, зазіхання на здоров'я і життя, шантаж, шахрайство).
73. Органи управління, сили і ресурси з попередження та реагування на надзвичайні ситуації на державному рівні.
74. Загальні норми законодавства, підзаконних актів, стандарти і технічні умови, технічні і адміністративні регламенти, що регламентують принципи і механізми регулювання безпеки, зниження ризиків і пом'якшення наслідків надзвичайних ситуацій.

17.Шкала відповідності оцінок: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література)

Основні нормативні акти

1. Кодекс законів про працю України : Кодекс України від 10.12.1971 р. № 322-VIII : станом на 10 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
2. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 02.10.2012 р. № 5403-VI : станом на 06 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
3. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
4. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII : станом на 27 лют. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
5. Про внесення змін до Закону України «Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань» : Закон України від 26.04.2001 р. № 2397-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2397-14>
6. Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів) та затвердження Типової форми договору про здійснення доставки лікарських засобів кінцевому споживачу : Постанова Каб. Міністрів України від 22.09.2021 р. № 1002 : станом на 12 травн. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1002-2021-%D0%BF#Text>
7. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII : станом на 14 січ. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>
8. Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями : Наказ Мінсоцполітики від 14.02.2018 р. № 207 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-18#Text>
9. Про затвердження Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів (ДНАОП 0.00-1.21-98) : Наказ М-ва пр. та соц. політики України від 09.01.1998 р. № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0093-98>

Базова:

1. Козяр М.М., Бедрій Я.І., Станіславчук О.В. Основи охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту населення : навч. посіб. К.: Кондор, 2015. 458 с.
2. Левченко О.Г. та ін. Безпека життєдіяльності та цивільний захист. Підручник. К.: Основа, 2018. 364 с.
3. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності: Конспект лекцій для студентів всіх спеціальностей і форм навчання. Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2016. 226 с.
4. Основи охорони праці : навч. посіб. / за заг. ред. Р.М. Івах. 4-те вид., переробл. і доп. К.: Кондор, 2015. 464 с.

Допоміжна:

1. Безпека людини у сучасних умовах: Монографія / за заг. ред. проф. В.В. Березуцького. Харків: ФОП, Мезіна В.В., 2018. 208 с.
2. Безпека життєдіяльності в закладах освіти: Навчальний посібник / за ред. В. Д. Гончарова. К.: Знання, 2017. 224 с.
3. Безпека життя і діяльності людини - освіта, наука, практика: Матеріали XVI Міжнародної науково-методичної конференції БЖДЛ-2018 (25-27 квітня 2018 року. Львів, Україна). Львів, 2018. 228 с.
4. Іваненко В. С. Окремі поняття екологічної безпеки життєдіяльності. *Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності* : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, курсантів та студентів, м. Львів, 25-26 березня 2021 р. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. С. 192-194.
5. Курепін В. М., Курепін Д. В. Державне управління у сфері цивільного захисту та безпеки життєдіяльності в умовах реформування місцевого самоврядування та децентралізації влади. *Modern Economics*. 2020. № 19(2020). С. 94-100.
6. Наказ МВС України від 30 грудня 2014 року №1417 «Правила пожежної безпеки в Україні».
7. Наказ МОН України від 15 серпня 2016 року № 974 «Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України».
8. Новіков Ф. В. Безпека життєдіяльності та інноваційні технології виробництва : навч. посіб. / за ред. Ф. В. Новіков, Г. В. Новіков, В. О.Жовтобрюх. Дніпро : ЛІРА, 2023. 220 с.
9. ДБН В.2.2-28:2010. Будинки адміністративного та побутового призначення.
10. ДБН В.2.5-67:2013. Опалення, вентиляція та кондиціонування.
11. ДСН 3.3.6-042-99. Державні санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.
12. ДСН 3.3.6.039-99. Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації.
13. ДСН 3.3.6.037-99. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.
14. ДБН В.2.5.28-2006. Природне та штучне освітлення.
15. ДСТУ 7234:2011. Дизайн і ергономіка. Обладнання виробниче. Загальні вимоги дизайну та ергономіки.
16. ПУЕ-2017. Правила улаштування електроустановок. К.: Міненерговугілля України, 2017. 617 с.
17. ДСТУ Б В.1.1-36:2016. Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою.
18. НАПБ Б.01.008-2018. Правила експлуатації та типові норми належності вогнегасників.
19. ДБН В.2.5-13-98. Інженерне обладнання будинків і споруд. Пожежна автоматика будинків і споруд.
20. ДСТУ 7239:2011. Національний стандарт України. Система стандартів безпеки праці. Засоби індивідуального захисту. Загальні вимоги та класифікація.
21. Охорона праці / за заг. ред. З.М. Яремка. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 430 с.
22. Кіт Л. Я. Основи рятування і збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані. Навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 132 с.
23. Закон № 2801-ХІІ «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
24. Закон № 1645-ІІІ «Про захист населення від інфекційних хворіб».
25. Державні гігієнічні нормативи «Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)» (введено в дію постановою Головного державного санітарного лікаря України № 62 від 01.12.1997).
26. Правила пожежної безпеки в Україні (затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України № 1417 від 30.12.2014).
27. Сучасні проблеми безпеки життєдіяльності / за ред. В. Д. Гончарова. К.: Національний університет цивільного захисту України, 2017. Вип. 22. 140 с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>.
3. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство екології та природних ресурсів України. URL: <http://www.menr.gov.ua/>.
5. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. URL: <http://www.mns.gov.ua/>.
6. Постійне представництво України при ООН. URL: <http://www.uamission.org/>.
7. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території. URL: <http://www.scgis.ru/russian/>.
8. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>.
9. Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. <http://www.social.org.ua>
10. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». <http://www.nau.ua>
11. Ідентифікація небезпек. <https://www.google.com.ua/search>.